



Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim w 2022 r.

Olsztyn 2023
Budgets of local government units
in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2022



Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim w 2022 r.

Budgets of local government units
in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2022

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Olsztynie, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Olsztyn, Warmińsko-Mazurski Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Joanny Balcerzak

Autor

Author

Beata Olszewska

Tłumaczenie

Translation

Joanna Abramowicz

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Joanna Giedryś, Bożena Jarząbek, Aleksandra Kłosińska

ISBN 978-83-63285-92-0

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

olsztyn.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data – please indicate the source

Przedmowa

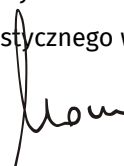
Przekazuję Państwu publikację *Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim w 2022 r.* Celem opracowania jest przedstawienie sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim. W publikacji zaprezentowano dochody, wydatki oraz wynik finansowy budżetów: samorządu województwa, powiatów, miast na prawach powiatu oraz gmin.

Opracowanie umożliwia poznanie wielkości oraz struktury dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Ważniejsze cechy charakteryzujące budżety porównano ze wskaźnikami ogólnokrajowymi, a wybrane dane przedstawiono również za lata wcześniejsze.

Publikacja składa się z syntezy, uwag metodologicznych i części tabelarycznej. Została ona wzbogacona o wykresy i mapy, które ilustrując najważniejsze zjawiska i procesy, umożliwiają dokonywanie porównań między województwami. Opracowanie dostępne jest na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Przekazując Państwu niniejsze opracowanie składam serdeczne podziękowania wszystkim osobom i instytucjom za współpracę oraz przekazane dane, które przyczyniły się do wzbogacenia zawartości publikacji. Wyrażam również nadzieję, że publikacja dostarczy cennych informacji wszystkim zainteresowanym tematyką budżetów jednostek samorządu terytorialnego w naszym województwie. Jednocześnie proszę o zgłaszanie uwag i sugestii, które pozwolą udoskonalić kolejne opracowania z tego zakresu tematycznego.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Olsztynie



Marek Morze

Olsztyn, październik 2023 r.

Preface

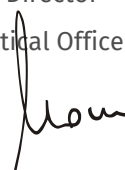
I present the publication *Budgets of local government units in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2022*. The aim of the study is presenting financial situation of local government units in Warmińsko-Mazurskie Voivodship. The publication presents revenue, expenditure and financial result of budgets: Voivodship self-government, powiats, cities with powiat status and gminas.

The study enables to learn volume and structure of revenue and expenditure of local government units. The more important features characterizing budgets were compared to the country rates, and selected data were presented also for previous years.

The elaboration consists of executive summary, methodological notes and the tabular part. It was enriched with charts and maps which, by illustrating the most important phenomena and processes, enable comparisons between voivodships. The study is available on the website of the Statistical Office in Olsztyn.

Presenting this publication I would like to express my sincere gratitude to all persons and institutions for the cooperation and delivered data that enriched content of the publication. I hope this publication will deliver valuable information to all those interested in the subject of budgets of local government units in our Voivodship. At the same time I kindly ask for any comments and suggestions that will allow to improve next editions in this thematic scope.

Director
of the Statistical Office in Olsztyn



Marek Morze

Olsztyn, October 2023

Spis treści

Przedmowa
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty
Synteza.....
Uwagi metodologiczne

Spis wykresów

Wykres 1. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w latach 2019–2022
Wykres 2. Struktura wydatków jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2022 r.

Spis map

Mapa 1. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2022 r.
Mapa 2. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2022 r.

Contents

	Strona Page
Preface	3
Symbols. Major abbreviations	7
Executive summary	8
Methodological notes	12

List of charts

Chart 1. Revenue and expenditure of local government units' budgets in 2019–2022	8
Chart 2. Structure of expenditure of local government units' budgets by divisions in 2022	11

List of maps

Map 1. Revenue of local government units' budgets in 2022	9
Map 2. Expenditure of local government units' budgets in 2022	10

Spis tablic Excel

List of Excel tables

	Tablica Table
Budżety jednostek samorządu terytorialnego ..	1
Budżety jednostek samorządu terytorialnego według rodzaju jednostki w 2022 r.	2
Dochody budżetów województw według województw w 2022 r.	3
Wydatki i wynik budżetów województw według województw w 2022 r.	4
Dochody budżetów powiatów według województw w 2022 r.	5
Wydatki i wynik budżetów powiatów według województw w 2022 r.	6
Dochody budżetów powiatów według rodzajów w 2022 r.	7
Dochody budżetów powiatów według działów w 2022 r.	8
Wydatki i wynik budżetów powiatów według rodzajów w 2022 r.	9
Wydatki budżetów powiatów według działów w 2022 r.	10
Dochody budżetów miast na prawach powiatu według województw w 2022 r.	11
Wydatki i wynik budżetów miast na prawach powiatu według województw w 2022 r.	12
Dochody budżetów gmin według województw w 2022 r.	13
Wydatki i wynik budżetów gmin według województw w 2022 r.	14
Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu według rodzajów w 2022 r.	15
Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu według działów w 2022 r.	16
Wydatki i wynik budżetów gmin i miast na prawach powiatu według rodzajów w 2022 r.	17
Wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu według działów w 2022 r.	18

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
“W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy term indicates that not all elements of sum are given

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Complete name
tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
zł PLN	złoty zloty

Synteza

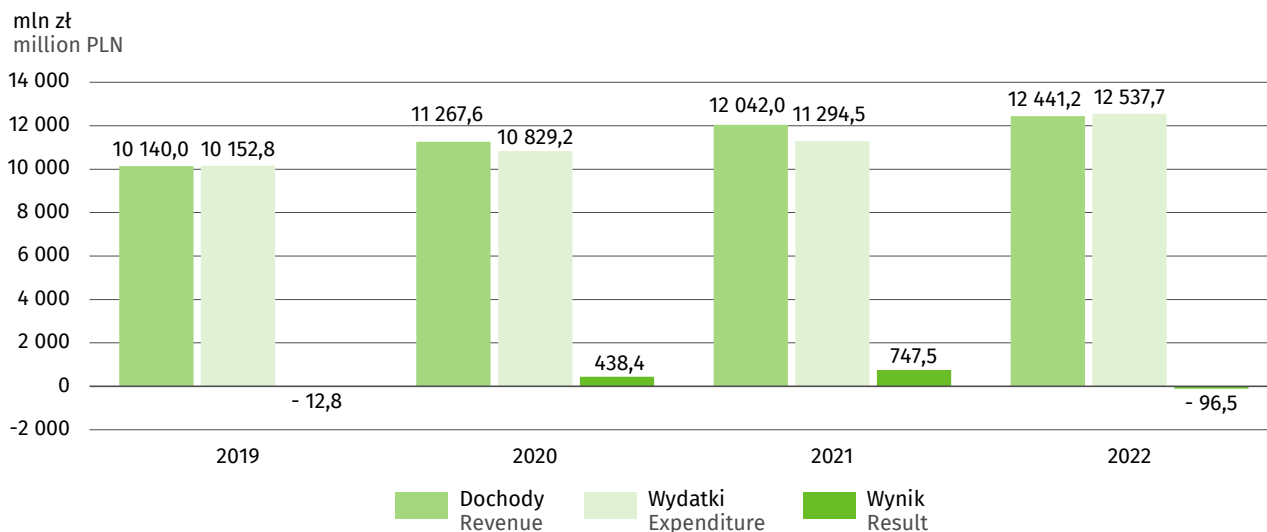
Jednostki samorządu terytorialnego prowadzą gospodarkę finansową na podstawie budżetu przyjętego w formie uchwały. Na budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa warmińsko-mazurskiego złożyły się budżety 114 gmin, 2 miast na prawach powiatu, 19 powiatów i województwa. W 2022 r. dochody wyniosły 12 441,2 mln zł i były większe o 3,3% od uzyskanych w roku wcześniej. Najbardziej zwiększyły się dochody powiatów, nieco mniej gmin, a najmniej samorządu województwa. Miasta na prawach powiatów dysponowały mniejszymi dochodami niż w roku poprzednim. Dochody jednostek samorządu terytorialnego województwa warmińsko-mazurskiego stanowiły 3,6% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego w kraju. W strukturze dominowały dochody własne, które wyniosły 5 302,1 mln zł i wzrosły w porównaniu z 2021 r. o 11,3%. Udział dotacji w dochodach wyniósł prawie 1/3. Kwota dotacji osiągnęła poziom 3 836,5 mln zł i była większa o 1,7% niż w roku poprzednim. Subwencja ogólna zmniejszyła się o 5,8% w ujęciu rocznym i wyniosła 3 302,5 mln zł.

Executive summary

Local government units conduct their financial economy on the basis of the budget adopted in the form of the resolution. The budgets of the local government units of Warmińsko-Mazurskie Voivodship were made up of the budgets of 114 gminas, 2 cities with powiat status, 19 powiats and the Voivodship. In 2022, revenues amounted to PLN 12 441.2 million and were 3.3% higher than in the previous year. The revenue of powiats increased the most, of gminas slightly less, and least of all the revenue of Voivodship self-government. Cities with powiat status had lower revenues than in the previous year. The revenues of local government units in Warmińsko-Mazurskie Voivodship accounted for 3.6% of the total revenues of local government units in the country. The structure was dominated by own revenue, which amounted to PLN 5 302.1 million and increased by 11.3% compared to 2021. The share of grants in revenues amounted to almost 1/3. The amount of grants reached PLN 3 836.5 million and was higher by 1.7% than in the previous year. The general subvention decreased by 5.8% year-on-year and amounted to PLN 3 302.5 million.

Wykres 1. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w latach 2019–2022

Chart 1. Revenue and expenditure of local government units' budgets in 2019–2022



Ze względu na rodzaj jednostki największy udział w dochodach miały gminy, następnie miasta na prawach powiatu i powiaty. Najmniejszymi dochodami dysponował samorząd województwa.

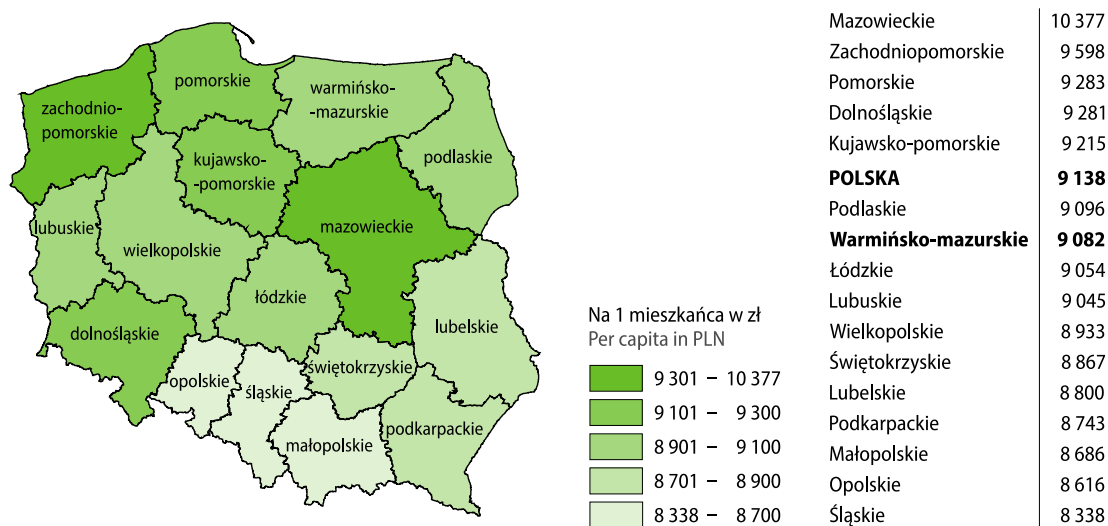
W przeliczeniu na mieszkańca w 2022 r. dochody wyniosły 9 082 zł, wobec 9 138 zł średnio w kraju, co uplasowało warmińsko-mazurskie na siódmym miejscu w Polsce. Wśród województw najwyższe dochody na mieszkańca osiągnięto w mazowieckim i zachodniopomorskim, natomiast najniższe w śląskim i opolskim. Wśród powiatów województwa warmińsko-mazurskiego najwyższe dochody na mieszkańca odnotowano w powiecie węgorzewskim i oleckim, a najniższe w olsztyńskim i szczycieńskim. Spośród gmin województwa najwyższe dochody na mieszkańca uzyskano w gminie Budry i Płoskinia, natomiast najniższe w mieście Szczytno i Bartoszyce.

By type of unit, gminas had the largest share in revenue, followed by cities with powiat status and powiats. The Voivodship self-government had the lowest revenue.

In 2022, revenue calculated per capita amounted to PLN 9 082, compared to PLN 9 138 on average in the country, which placed Warmińsko-Mazurskie Voivodship in seventh place in Poland. Among the voivodships, the highest revenue per capita was achieved in Mazowieckie Voivodship and Zachodniopomorskie Voivodship, while the lowest in Śląskie Voivodship and Opolskie Voivodship. Among the powiats of Warmińsko-Mazurskie Voivodship, the highest revenue per capita was recorded in węgorzewski and olecki powiats, and the lowest in olsztyński and szczycieński powiats. Among the gminas of the Voivodship, the highest revenue per capita was obtained in Budry and Płoskinia gminas, while the lowest in the cities of Szczytno and Bartoszyce.

Mapa 1. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2022 r.

Map 1. Revenue of local government units' budgets in 2022



Wydatki jednostek samorządu terytorialnego w 2022 r. wyniosły łącznie 12 537,7 mln zł i były o 11,0% większe niż rok wcześniej. Udział wydatków bieżących w ogólnych wydatkach wyniósł 82,7%, a majątkowych 17,3%. Wzrosły zarówno wydatki bieżące, jak i majątkowe. Przeważająca część wydatków majątkowych przeznaczona była na inwestycje.

The expenditure of local government units in 2022 totalled PLN 12 537.7 million and was 11.0% higher than in the previous year. The share of current expenditure in total expenditure was 82.7% and property expenditure 17.3%. Both current and property expenditures increased. The majority of property expenditure was spent on investments.

Największe wydatki poniesiono w gminach, mniejsze w miastach na prawach powiatu, a także w powiatach. Najmniej wydał samorząd województwa.

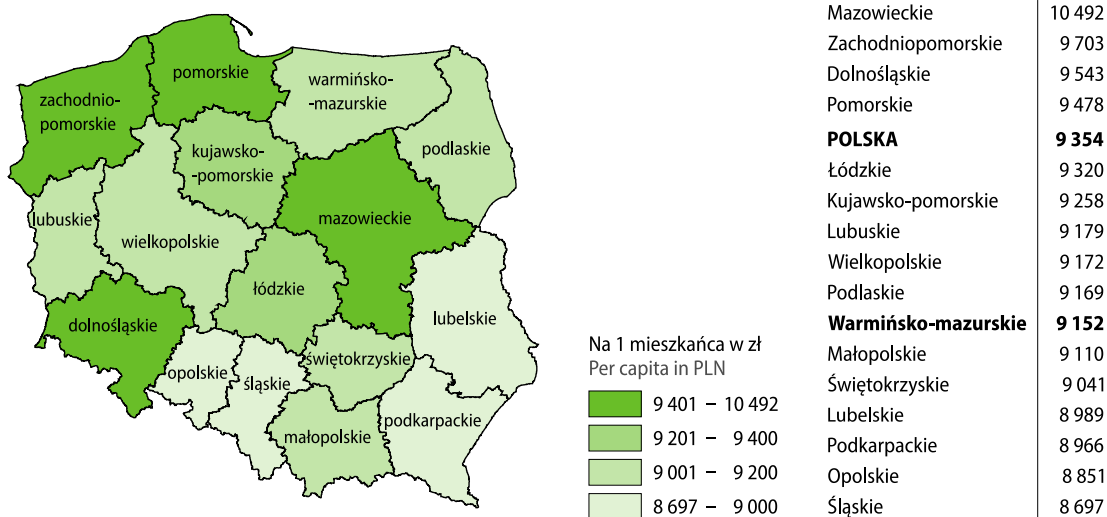
W przeliczeniu na mieszkańca w 2022 r. wydatki wyniosły 9 152 zł (średnio w kraju 9 354 zł), co dało dziesiątą lokatę w Polsce. Najwyższe wydatki na mieszkańca zanotowano w województwie mazowieckim i zachodniopomorskim, a najniższe w śląskim i opolskim. Wśród powiatów województwa warmińsko-mazurskiego najwyższe wydatki na mieszkańca odnotowano w powiecie węgorzewskim i oleckim, natomiast najniższe w olsztyńskim i szczycieńskim. Spośród gmin województwa najwyższe wydatki na mieszkańca uzyskano w gminie Budry i Jeziorany, natomiast najniższe w mieście Działdowo i Bartoszyce.

The largest expenditures were incurred in gminas, smaller in cities with powiat status, as well as in powiats. The Voivodship self-government spent the least.

In 2022, expenditure calculated per capita amounted to PLN 9 152 (national average PLN 9 354), which gave the tenth place in Poland. The highest expenditure per capita was recorded in Mazowieckie Voivodship and Zachodniopomorskie Voivodship, and the lowest in Śląskie Voivodship and Opolskie Voivodship. Among the powiats of Warmińsko-Mazurskie Voivodship, the highest expenditure per capita was recorded in węgorzewski and olecki powiats, while the lowest in olsztyński and szczycieński powiats. Among the gminas of the Voivodship, the highest expenditure per capita was achieved in gminas of Budry and Jeziorany, while the lowest in the cities of Działdowo and Bartoszyce.

Mapa 2. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2022 r.

Map 2. Expenditure of local government units' budgets in 2022

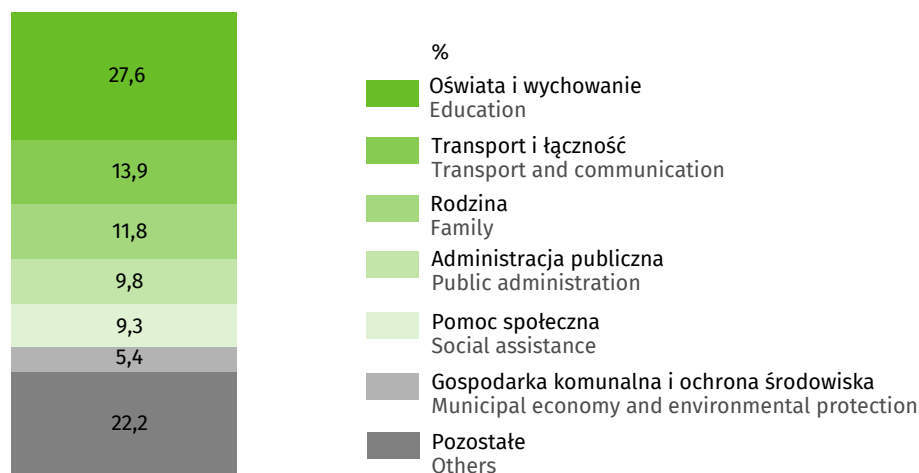


W strukturze wydatków według działów największą część stanowiły wydatki związane z oświatą i wychowaniem. Kolejne pod względem wielkości były wydatki na transport i łączność oraz rodzinę.

In the structure of expenditure by divisions, the largest part was expenditure related to education. The next largest were expenditure on transport and communication and family.

Wykres 2. Struktura wydatków jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2022 r.

Chart 2. Structure of expenditure of local government units' budgets by divisions in 2022



Po dwóch wcześniejszych latach nadwyżek, jednostki samorządu terytorialnego zamknęły 2022 r. deficytem. Największy deficyt zanotowano w gminach, mniejszy w budżecie województwa, a najmniejszy w powiatach. Jedynie miasta na prawach powiatu zamknęły rok nadwyżką.

After two previous years of surpluses, local government units closed 2022 with a deficit. The largest deficit was recorded in gminas, a smaller one in the Voivodship budget and the smallest in powiats. Only cities with powiat status closed the year with a surplus.

Uwagi metodologiczne

I. Źródła i zakres danych

1. Finanse jednostek samorządu terytorialnego obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.
2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).
3. Podstawę prawną od 1 stycznia 2010 r. stanowi ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. poz. 1241, z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:
 - ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40),
 - ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526),
 - ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094),
 - ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2267),
 - rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, z późn. zm.),
 - rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513).
4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Methodological notes

I. Sources and scope of data

1. Finances of local government units include the processes connected with accumulation and allocation of public funds.
2. The presented data include information concerning the budgets of local government units (of gminas, cities with powiat status, powiats and Voivodship).
3. The legal basis since 1 January 2010 is provided by Act of 27 August 2009 on Public Finances (Journal of Laws 2022 items 1634) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 item 1241, as amended). In case of the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by:
 - Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government (Journal of Laws 2023 item 40),
 - Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government (Journal of Laws 2022 item 1526),
 - Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government (Journal of Laws 2022 item 2094),
 - Act of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units (Journal of Laws 2022 item 2267),
 - Regulation of the Minister of Development and Finances of 9 January 2018 on budgetary reporting (Journal of Laws 2020 item 1564, as amended),
 - Regulation of the Minister of Finances of 2 March 2010 on detailed classification of incomes, expenses, revenue and expenditure, and funds from foreign resources (Journal of Laws 2022 item 513).
4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and Voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Act on Local Government.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdawczości budżetowej Ministerstwa Finansów.
6. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
7. Przy przeliczaniu dochodów i wydatków na 1 mieszkańca przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 30 czerwca.
8. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.
9. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych Głównego Urzędu Statystycznego.

II. Objaśnienia podstawowych pojęć

1. Na dochody jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- a) dochody własne, tj.
 - dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
 - dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
 - środki pozyskane z innych źródeł na dofinansowanie zadań własnych;

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat.

5. Information concerning budgets of local government units is compiled on the basis of the Ministry of Finance budgetary reporting.
6. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.
7. When computing revenue and expenditure per capita, population as of 30 June was adopted.
8. Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item „total”.
9. Broader information and detailed methodological description is published in methodological volumes and discipline-specific statistical publications of Statistics Poland.

II. Explanatory notes of basic terms

1. Revenue of local government units comprise:

- a) own revenue, i.e.:
 - revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty, mining fee and market fee,
 - revenue from property, e.g. revenue from renting and leasing,
 - funds from other sources for the additional financing of own tasks;

b) dotacje:

- celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200, 620 oraz od 2015 r. – 205 i 625),
- otrzymane z funduszy celowych,
- pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;

c) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

Szczegółowe informacje metodologiczne oraz pojęcia statystyczne opublikowane zostały w poniższych opracowaniach:

[Statystyka sektora instytucji rządowych i samorządowych](#)

[Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego 2021](#)

Pojęcia stosowane w statystyce publicznej

[Budżet jednostki samorządu terytorialnego](#)

b) grants:

- targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, task realized on the basis of agreements with government administration bodies,
- provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable foreign funds and payments from the European funds budget (paragraphs 200, 620 and since 2015 – 205 and 625),
- received from the state owned appropriated funds,
- other grants, of which realised on the basis of agreements with bodies of the local government units;

c) general subvention from the state budget, consisting of the following parts: equalization, educational, compensatory, balancing and regional.

2. Expenditure of local government units are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditure, such as:

- expenditure on wages and salaries (including derivatives),
- expenditure on the purchase of materials and services,
- grants, among others, for organisational and legal units operating within local government units budgets,
- expenditure on debt servicing,
- expenditure related to granting endorsements and guarantees.

Detailed methodological information and statistical concepts have been published in the following elaborations:

[Financial economy of local government units 2021](#)

Terms used in official statistics

[Budget of local government](#)